

Ordlistor och kommentarer

av

Morgan Nilsson

till

fársi

avval e dabestán

bexánim

Version 2014-07-22

s. 2-3

amin (pojknamn)

ázáde (flicknamn)

mádar *mor*

bábá *pappa*

fársi *persiska*

e attributmarkör, fogaord mellan huvudord och bestämning, jfr. eng. *of*

avval *första*

dars *lektion*

dar i (*på*)

tasvir *bild*

ce *vad, vilken, vilka*

ciz *sak*

-há *pluraländelse*

-y- buffertkonsonant mellan vokaler

-i ändelse som läggs till substantiv efter frågeordet **ce**

mibinad *ser*

-ad personändelse i 3 p.sg. (*han, hon, den, det*)

-i personändelse i 2 p.sg. (*du*)

har *varje, var*

yek *en*

har yek *var och en*

az *av*

a'azá *medlemmar* (oregelbunden pluralform)

-y buffertkonsonant efter vokal före attributmarkören **e**

xáneváde *familj*

mikonad *gör*

-and personändelse i 3 p.pl. (*de*)

esm *namn*

xáhar *syster*

o *och*

barádar *bror*

-at *din*

cist = **ce ast** *vad är*

ast 3 p.sg. *är*

xáne *hus*

šomá *ni*

xáney e šomá *ert hus* (jfr. eng. *house of yours*)

kas *person*

ce kasi *vilken person, vem*

-án pluraländelse för ord som betecknar personer

kasán *personer*, plural av **kas**

ce kasáni *vilka (personer)*

zendegi *liv*

zendegi mikonad *lever*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 5-6

Observera att man inte behöver använda pluralformer av substantiv i persiskan om det på något annat sätt framgår av sammanhanget att det rör sig om plural.

juráb *strumpa, strumpor*

kif *portfölj*

kafš *sko, skor*

ketáb *bok, böcker*

ábi *blå*

dovvom *andra*

cand *några*

rá markör som placeras sist i akkusativobjekt i bestämd form

be- prefix som markerar imperativ och konjunktiv

begu *säg*

kodám *vilken (vid val mellan olika givna alternativ)*

har kodám *var och en*

az *av*

mašqul *upptagen, sysselsatt*

kár *arbete, syssla*

hastand 3 p.pl är

rang *färg*

emruz *i dag*

piš *framför*

piš az *före*

ámadan *att komma*

be *till*

madrese *skola*

anjám *utförande*

dád *gav*

anjám dád *utförde*
diruz *i går*
cand *hur många*
tá *styck*
dust *vän*
táze *ny, färsk*
peydá *fynd, hittande*
kard *gjorde*
peydá kard *hittade*
nám = esm *namn*
ánhá *de*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

Om det ord som föregår attributmarkören "e" slutar med en av vokalerna e, á, u läggs ett extra -y till som buffert sist i ordet före attributmarkören "e", t.ex. **madresey e man** *min skola*.

s. 7-8

Observera att persiskan har väldigt få verb. I de allra flesta fall motsvaras ett svenskt verb på persiska av en kombination av ett substantiv eller adjektiv och ett i det närmaste betydelsestomt verb, främst *göra, ge, slå, äta, bli, få*. Ett par exempel: **rang zadan** *måla* (eg. *slå färg*), **sarmá xordan** *bli förkyld* (eg. *äta förkylning*), **zamin xordan** *ramla* (eg. *äta mark*). I det sista fallet skulle man även kunna dra en parallell till strukturen i det svenska uttrycket *stå på nästan* som ju också baserar sig på ett substantiv i kombination med ett mycket grundläggande verb.

madrese *skola*
masjed *moské*
áb *vatten*
xiábán *gata*
mi- *prefix som markerar pågående handling*
mibinad *ser*
ceráq *lampa*
ráhnamá *vägvisare, vägledare, guide*
ceráq e ráhnamá *trafikljus*
kojá *var*

-st = ast är
rang färg
dárad har
ma'amur funktionär, representant
ráhnamáyi (adj.) vägvisar-, vägledar-, guide-
ma'amur e ráhnamáyi trafikpolis
anjám utförande, genomförande
midahad ger
anjám midahad utför
emruz i dag
ráh väg
did såg
cerá varför
báyad man måste, man bör, man skall
az från; via, över
mahall plats, ställe
xattkeši linjering, vägmarkering
šode har blivit
xattkeši šode (har blivit) markerad
mahall e xattkeši šode övergångsställe
obur passage
kard göra
obur kard passera, gå över (gata, bro etc.)
nešańi = ádres adress
xáne hus, hem
-at din

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

När ett ord slutar på vokal och man lägger till en ändelse som börjar med vokal uttalar man gärna en liten "mikropaus" mellan dessa vokaler. Denna skrivs i transkription som en apostrof. Även inuti vissa ord, t.ex. **ma'amur**, förekommer en sådan "mikropaus" mellan två vokaler, många gånger mellan två likadana vokaler som då ofta flyter samman så att pausen försvinner. I stället kan det låta ungefär som den "dubblade" vokalen i den svenska svordomen *fan* eller bara som en liten förlängning av vokalen.

Observera att hjälp verbet **báyad** *man skall, måste* följs av kort infinitiv. I ordböcker anges verbet i vad som oftast kallas lång infinitiv, men snarare

motsvarar det som vanligen kallas verbalsubstantiv i andra språk. Kort infinitiv sammanfaller med 3 p.sg. preteritum (förfluten tid).

Verbalsubstantiv, lång infinitiv:

obur kardan *att passera, passering, passerande*

Kort infinitiv:

obur kard *passera*

Preteritum (förfluten tid):

obur kardam *jag passerade*

obur kardi *du passerade*

obur kard *han/hon passerade*

obur kardim *vi passerade*

obur kardid *ni passerade*

obur kardand *de passerade*

Presens:

obur mikonam *jag passerar*

obur mikoni *du passerar*

obur mikonad *han/hon passerar*

obur mikonim *vi passerar*

obur mikonid *ni passerar*

obur mikonand *de passerar*

s. 9-10

cahár *fyra*

cahárom *fjärde*

modir *rektor*

kelás klass, *klassrum*

bacce *barn*

hayát *gård*

parcam *flagga*

irán *Iran*

ke *som*

dar xáne *i huset, hemma*

nist *finns inte, är inte*

vaqti [uttalas: vaxti] *när*

miresad *kommer*

dust -án -at *dina vänner*
miguyad *säger*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 11-12

miz *bord*
medád *blyertspenna*
parcam *flagga*
emám *imam*
daryá *hav*
dast *hand*
nimkat *bänk*
hast *finns*
baráy e *för*
birun *ut, ute*
raftan *att gå*
tamiz *ren*
dástan *att ha*
negah dástan *att hålla*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

Observera att persiskan är ett av de många språk i världen som systematiskt placerar verbet sist i satsen. Det gör också att sammansatta verb är uppbyggda på så sätt att det egentliga verbet alltid kommer efter det substantiv, adjektiv eller adverb som bär den huvudsakliga betydelsen, t.ex. **birun raftan** *gå ut*, **negah dástan** *hålla (ha ett grepp)*. Ordningföljden blir alltså den motsatta om man jämför med motsvarande ordförbindelser i svenskan.

Vidare placerar man gärna adverbial först i satsen. En väldigt vanlig ordföljd blir därmed:

adverbial, subjekt, objekt, predikatsverb

T.ex. **dar kelás baccehá ce mikonand?** *Vad gör barnen i klassrummet?*

dar kelás - rumsadverbial
baccehá - subjekt

ce - objekt

mikonand - predikatsverb

Som framgår av exemplet låter man frågeordet i frågor stå på den plats i satsen där den aktuella satsdelen hör hemma. Det gör att frågeordet **ce vad** inte kommer först i frågan, som i svenskan, om det syftar på objektet i satsen, utan i stället normalt före predikatsverbet.

Ordföljden i den sista frågan i lektionen beror på att **tamiz negah dástan hålla rent** följs av en bestämning som föregås av attributsmarkören **e**. Jämför med engelskans *clean keeping of the classroom* som har precis samma struktur som **tamiz negah dástan e kelás**.

s. 13

s.14-15

bádkonak *ballong*

caman *gräsmatta*

cáy *te*

bád *vind, blåst*

táb *gunga*

bu *lukt, doft*

bustán *park*

in *den här*

be ... maşqul *upptagen, sysselsatt med*

-and 3 p.pl. *är*

kudak *barn*

az kojá *varifrån*

mixorad *äter, dricker*

cerá *varför*

dust dárad *tycker om*

bázi *lek, spel*

bokonad (konjunktiv) *göra, gör*

bázi mikonad *leker, spelar*

vaqti (konjunktion) *när*

bá med
miravad går
ce kár vad (avseende handling, aktivitet)

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

I fråga 3 säger man **az kojá** *varifrån* eftersom man på persiska tar fasta på att vattnet kommer någonstans ifrån. På svenska låter det mera naturligt att bara fråga *Var?*

Prepositionen **be** betyder i grunden *till*, men i vissa fall kan det vara så att ett visst ord kräver att man tillsammans med det ordet använder en viss specifik preposition, t.ex. **be cizi maşqul** *upptagen med något*. Sådana avvikande användningar av prepositioner måste man vänja sig vid och lära sig efter hand. På svenska är det t.ex. lite underligt att vi säger *vänta på ngt* (jfr. *wait for something*).

Persiskan använder nästan inte infinitiv av ett verb efter ett annat verb som t.ex. i svenskan *Jag tycker om att göra...* I stället för infinitiv använder man oftast konjunktiv och meningen motsvarar då ungefär svenskans *Jag tycker om att jag skulle göra...* Konjunktiven bildas genom att presensmarkören **mi-** ersätts med konjunktivmarkören **be-** (**bo-** om verbet innehåller **-o-**).

INFINITIV är den form man anger som uppslagsform i ordböcker på de flesta mera kända språk. På svenska kan infinitiv föregås av *att* och den svenska infinitiven slutar nästan alltid på *-a*. Den persiska infinitiven slutar alltid på **-an**.

KONJUNKTIV är en verbform som används för att uttrycka handlingar som inte är verkliga, utan möjliga, föreställda, önskade, dvs. sådana som figurerar i våra tankar snarare än i verkligheten. På svenska har vi inte längre kvar någon särskild konjunktivform annat än av en handfull verb: *vore, finge, ginge...* I modern svenska använder vi flera olika former för att uttrycka icke-verkliga handlingar, t.ex. *Vad skulle du göra om du hade (haft) en miljon?* där det förekommer konditionalis och imperfekt eller pluskvamperfekt i den funktionen.

s.16

páyiz höst

barg *löv, blad*
xeš xeš *prassel*
bád *vind*
hu hu *tjut*
-há pluraländelse
-y buffert mellan vokal och attributmarkören **e**
zard *gul*
rá *marekrar bestämt direkt objekt*
járu *kvast, sop*
járu mikonad *sopar (bort)*
miresad *kommer*
az *från*
madrese *skola*
báz ham *åter, igen, på nytt*
áváz *sång, melodi*
zang *ringklocka*
ámade *kommit*
ráh *väg*
dur *avlägsen, lång*
fasl *årstid*
qašang *vacker*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 17-18

abr *moln*
asb *häst*
kuh *berg*
qárc *svamp*
koláh *mössa*
qáyeq *båt*
sabz *grön*
sag *hund*
rudxáne *bäck, å*
rafte (perfekt particip) *gått*
-and (hjälpverb i perfekt 3 p.pl.) *har*
agar *om*
kenár e *bredvid, vid*
tešne *törstig*

šavad (konjunktiv) *blir*
dar kenár e = kenár e

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 19-20

rustá *by, landsbygd*

gáv *ko, oxe, tjur, nötkreatur*

otáq *rum*

sarv *cypress*

ordak *anka, and*

bolbol *näktergal*

alaf *gräs, hö*

barf *snö*

pol *bro*

gusfand *lamm*

heyván *djur*

-át pluraländelse av arabiskt ursprung

dide *sedd*

mišavad *blir*

dide mišavad (passivum) *ses, syns, man ser*

kešávarz *jordbrukare*

juje *kyckling, unge*

parande *fågel*

-i (obestämd artikel) *en*

ruy e på

zamin *mark*

oftáde (particip) *fallit*

ast (hjälpverb i perfekt 3 p.sg.) *har*

fekr *tanke*

fekr mikonad *tänker, tycker, tror*

tahiyye *ordnande, fixande, tillredning*

nán *bröd*

ce kasáni *vilka är plural av ce kasi vem (plural -án, specifikhet -i pga. ce)*

hamkári *samarbete, medverkan*

hamkári mikonad *samarbetar, medverkar*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

I fråga nr 3 är **ke att, som** underförstått. Efter agar om använder man gärna imperfekt för att uttrycka ett villkor som inte har inträffat i verkligheten. På svenska kan vi oftast använda presens, dvs. *Om du ser en fågelunge som har fallit ner på marken...*

s. 21

ábšár vattenfall
áftáb solsken
báz öppen; åter, igen
dur långt borta
jur harmonisk, välordnad
juybár bäck
keštár åkermark
kuhsár högland, bergsområde
qosse sorg
sáf jämn, slät, stilla
sabz grön
sang sten
šád glad
šor porlande ljud
xande skratt

s. 22-23

fil elefant
qazá mat
na- inte (negationsprefix i imperativ)
be- prefix i jakande imperativ
bedahid ge (imperativ 2 p.pl., ni)
meymun apa
áhu hjort, rådjur, gasell
gorg varg
šir lejon
xers björn
šotor kamel
pelang leopard
xarguš kanin, hare
kodám yek vilken (använt utan efterföljande substantiv, jfr. *which one*)

-tar ändelse i komparativ

zibátar *vackrare*

šáx *horn*

báq *trädgård, park*

vahš *vild*

báq vahš *djurpark, zoo*

beravi *du går, du ska gå* (konjunktiv pga. konjunktionen **agar**)

bištar *mera*

áyá *är det så att* (partikel som inleder ja/nej-fråga)

mitavánad *kan*

sedá *ljud, röst*

án *den, den där*

taqlid *efterlikning, imitation, härmning*

taqlid mikonad *härmar*

konad *gör* (konjunktiv)

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

Konjunktivformer utan prefixet **be-/bo-**, t.ex. **konad**, **šavad** i stället för **bokonad**, **bešavad**, används vid verb som är bildade genom sammansättning med ett föregående ord, i den här texten **taqlid**;

Konjunktiv används på persiska då svenskan använder infinitiv efter olika hjälpverb, i den här texten **mitaváni taqlid koni** *du kan härma*.

Den vanligaste pluraländelsen i persiskan är **-há**. Den kan alltid användas. Många ord av arabiskt ursprung förekommer i persiskan även i den arabiska pluralformen, som då utgör en oregelbunden alternativ pluralform. Vissa sådana pluralformer är ganska vanliga, t.ex. former med den arabiska pluraländelse **-át**, bl.a. **heyvánát** = **heyvánhá**.

Att komparera adjektiv på persiska är mycket lätt. Komparativ har ändelsen **-tar**, superlativ har ändelsen **-tarin**, t.ex. **zibá** *vacker*, **zibátar** *vackrare*, **zibátarin** *vackrast*. Observera dock att man inte alls använder superlativ lika ofta som på svenska, utan tycker att det räcker bra med komparativ.

s. 24-25

s. 26-27

bá *med*
man *jag*
biyá *kom (imperativ sg.)*
bázár *salutorg, saluhall*
álu *plommon*
anár *granatäpple*
máhi *fisk*
sabzi *grönt, örter*
holu *persika*
angur *vindruvor*
lebás *kläder*
yás *jasmin*
šoql *yrke, anställning*
forušande *försäljare*
xarid *inköp*
ámade *kommit*
mardom *folk*
to *du*
komak *hjälp*
komak mikonad *hjelper*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 28-29

eyd *helg, högtid*
mobáarak *välsignad, lyckosam, lycklig*
sabze *gräs, kryddgrönt*
qor'án *koranen*
sib *äpple*
[senjed](#) *frukterna från silverbuske, havtorn*
[samanu](#) *dessert i form av pudding lagad på främst vete och socker*
serke *ättika, vinäger*
sekke *mynt*
sir *vitlök*
sar e *på*
sofre *duk som används när man serverar måltid på golvet*
haft *sju*

sin bokstaven s

[haftsín](#) uppdukat nyársbord med minst sju föremål som börjar på s

pedar *far*

bozorg *stor*

pedar bozorg *morfar, farfar*

sál *år*

no *ny*

didan *att se, att träffa*

migozárad *lägger, placerar*

hengám e *under (avseende tid)*

tahvil *växling, byte*

to *du*

be jáy e *i stället för*

yá *eller*

bud *var (imperfekt)*

xodá *gud*

mixást *ville ha*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 31-33

báran *regn*

mibárad *regnar*

áyá *är det så att (frågepartikel)*

tá *ända (till), fram (till)*

hál *nuet*

tá be hál *hittills*

be kenár e *till (avseende en plats vid ngt)*

daryá *hav*

rafte *gått (perfekt particip)*

-i har *(hjälpverb i perfekt 2 p.sg.)*

ruz *dag*

baráni *regnig*

estefáde *använding*

estefáde mikonad *använder*

tá *för att*

xis *våt*

na- *inte*

šavad *skulle bli (konjunktiv)*

ruz -i *en dag*
qat' *avstängd*
qat' šavad *skulle stängas av*
ettefáq *händelse*
miyoftad *inträffar*
ettefáq miyoftad *händer, sker, inträffar*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 34-36

bádbádak *drake*
harekat *rörelse*
harekat mikonad *rör sig*
fáyede *nytt*
fáyede dárád *är till nytta*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 37

s. 38-40

parcam *flagga*
sabad *korg*
dast *hand*
cegune *hur*
xod *själv, egen*
va = o *och*
pákize *ren*
negah midárad *håller*
-id *verbändelse i 2 p.pl.*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

Den persiska konjunktionen **و** kan uttalas antingen **va** eller **o**. Formen **va** har sina rötter i arabiskan och används i ett mera vårdat språkbruk, efter

paus eller när orden inte hör särskilt nära samman. Formen **o** är ursprungligt persisk och används särskilt flitigt i det vardagliga språket, men även i det vårdade språkbruket mellan ord som hör tätt samman. I skrift skiljer man inte mellan dessa båda former, utan det är upp till varje enskild talare att i varje enskild situation välja mellan de båda sätten att uttala denna konjunktion.

Tamiz o pákize representerar en vanligt förekommande typ av fraser bestående av två likvärdiga synonymer. De är jämförbara med svenska uttryck som *i lugn och ro*. I persiskan är detta fenomen långt vanligare än i svenskan och fungerar som en etablerad stilistisk finess. Många sådana här fraser består av det persiska och det arabiska ordet för samma sak. **Tamiz** är ett arabiskt lånord, medan **pákize** är ett ursprungligt persiskt ord.

s. 41-43

[tut mullbär](#)

ámad *kom*

u *han, hon*

mará = **man rá** *mig*

busid *kysste, pussade*

dád *gav*

-am *mig, min*

tup *boll*

sut *visselpipa*

bast *band, knöt, stängde*

já -y -i ke *plats (buffertkonsonant, determinativändelse) som*

zendegi mikonad *lever, bor*

mive *frukt*

faráván *talrik, riklig, gott om, i överflöd*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 44-46

mádar *mor*

abr *moln*

ámad *kom*

árám *lugn*

nán *bröd*
nánvá *bagare*
ásemán *himmel*
nam nam *dugg, försiktigt*
mibárad *regnar*
ma'amulan *vanligtvis*
šahr *stad*
rustá *by, landsbygd*
no' *sort*
poxte *kokad, lagad, bakad*
mišavad *blir*
poxte mišavad *bakas, kokas, lagas*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 47

zard-álu *aprikos*
bah *nam*
rangin *färgglad*
xoš-maze *god, välsmakande*
širin *söt (om smak)*
ru -y -aš *dess ansikte*
zard *gul*
bimár *sjuk*
lop -aš *dess kind*
sorx *röd*
tab-dár *febrig*
maqz -aš *dess innanmäte, dess kött*
cun *som, likt, liksom*
bádám *mandel*
bešekan *käck, slå sönder (be- betecknar imperativ)*
zud *fort*
dám *bom*
ham ... ham *både ... och*
xoš-ru *söt, gullig, vacker*
xoš-bu *välldoftande*

s. 48-50

s. 51

báq trädgård

bostán poetisk för **bustán** blomsterträdgård, botanisk trädgård, park

donyá värld • **yek donyá** enormt, kollossalt, en massa

ham ... ham både ... och

máyi < **má** / -y- buffertkonsonant / -i du är

sahrá slätt, stäpp, öken (jfr. Sahara)

zibáyi < **zibá** / -y- buffertkonsonant / -i du är

s. 52-55

estaxr damm, pool, bassäng

narde staket

deraxt träd

guš öra

šenavá hörsel, hörande

cešm öga

angošt finger

man jag

biná syn. seende

daryá hav

qáyeq båt

yax is

árám lugn

qáyeqrán roddare

miránad kör, ror

já -y -i plats + buffertkonsonant + determinativ ändelse som markerar korrelat

cegune hur

xod egen

movázebat omsorg, skötsel

az ... movázebat mikonad sköter om

[Dolores glosöningar till denna lektion](#)

s. 56

páyam < **pá -y- -am** = *mitt ben* (persiskan behöver inte använda plural om det ändå säger sig självt av sammanhanget att man avser båda benen)

migardam *jag vandrar, strövar, går*

inhá (pl. av **in**) *de här* (men svenskan föredrar ofta *det* i singular med kollektiv syftning på flera föremål)

qalb *hjärta*

I den här texten är det extremt gott om partikeln **rá** som ju markerar bestämt (sedan tidigare känt) direkt objekt (ackusativobjekt).

Observera också att **in já här** och **án já där** inte är pronomen i persiskan på samma sätt som i svenskan. På persiska är bara **in den här/án den där** pronomen och de står placerade framför substantivet **já plats**. Många gånger väljer man dock i skrift att behandla dessa båda uttryck som sammanskrivna ord: **injá/ánjá**.

s. 57-60

ordak *anka, and*

otáq *rum*

mádar-bozorg *mormor, farmor*

boz *get*

šab *kväll, natt*

dástán *saga*

miguyad *säger, berättar*

juje *kyckling, fågelunge*

juje-ordak *ankunge*

zešt *ful*

lak-lak *stork*

gonješk *sparv*

kabutar *duva*

kabk *rapphöna*

kandu *bikupa*

zanbur *bi*

šená *simning*

šená mikonad *simmar*

kenár e *vid*

varzeš *träning, idrott*

savárkár *ryttare*
varzeškár *idrottare*
dávar *domare*
vazne *tyngd, vikt*
vazne-bardár *tyngdlyftare*
davande *löpare*
šádi *glädje*
bá *med*
tavánayi *kraft, styrka, förmåga*
dáneš *kunskap, vetande*
cand *några*
jánevar *varelse*
nám *namn*
bebar *kom med, nämn, ange*
mišenásad *känner (till)*
heyván *djur*
moráqebat *uppmärksamhet, kontroll, omvårdnad*
namáyad *visar, gör*
az ... moráqebat namáyad *sköter om, ser efter*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

Skriftens **-nb-** uttalas alltid [mb], t.ex. **zanbur** [zambur].

s. 61-64

parváz *flygning, flygande*
parváne *fjäril*
parastu *svala*
par *fjäder*
tup *boll*
pá *ben*
havápeymá *flygplan*
parande *fågel*
jangal *skog*
sag *hund*
gorg *varg*
gavazn *hjort*
zibá *vacker*
sarsabz *grönskande, grön, frodig*

ruz *dag*
barf *snö*
barfi *snöig*
ádam-barfi *snögubbe*
mibárad *faller*
ásemán *himmel*
áftabi *solig*
nist *är inte, finns inte*
farzáne *flicknamn*
ferēšte *flicknamn; ängel*
dorost mikonad *gör i ordning*
káš *måtte, om bara*
dášt *hade*
mi- *uttycker pågående eller upprepad handling*
raft *gick*
miraft *gick, fick gå, kunde gå*
heyván -át -i *djur, plural, indefinit ändelse pga. ce*
lebás *kläder*
monáseb *lämplig*
yek *en, ett*
vasile *medel, verktyg; här: transportmedel, färdmedel*
mosáferat *resa*
be- *markerar konjunktiv/imperativ*
beravad *gå, åka, skulle gå, skulle åka*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 65

s. 66-69

deraxt *träd*
xarguš *kanin, hare*
malax *gräshoppa*
šáxe *gren*
rudxáne *bäck, å*
zir e *under*
hamkári *samarbete*
cáqu *kniv*

bošqáb tallrik
qášoq sked
quri tekanna
qand bitsocker
qandán / qanddán sockerskål
por full
por az ... mikonad fyller med
mišuyad tvättar, diskar
estekán teglas
otáq rum
mibarad bär
gol blomma
bolbol näktergal
láne bo, näste, gryt
bahár vår
labxand leende
zad slog
labxand zad log
salám hej
salám kard hälsade
sáxt byggde
jánevar -án varelse -r
-st = ast är
komak hjälp
komak mikonad hjälper
bál vinge (här med allmän syftning, plural på svenska)
dášt hade
del -at ditt hjärta
mixást ville
delat mixást skulle vilja, skulle ha lust
be kojá vart
beravad skulle gå, skulle åka

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 70

postci brevbärare
rah = ráh väg
šoq upphetsning, nyfikenhet

labaš = **lab** läpp + **-aš** hans
payám meddelande, budskap
pákat papperspåse, kuvert
tambr e post frimärke
možde god nyhet
e tost = **e to** din + **ast** det är

s. 71-74

nárenj pomerans
berenj ris
gonješk sparv
juje kyckling, fågelunge
in já den här platsen = **injá** här
šálizár risfält
mard -án = **mard -há** män
zan -án = **zan -há** kvinn -or
mikárand planterar
se tre
panj fem
bázi lek, spel
didani sevärd
xorus tupp
áváz sång
xoš-áváz välsjungande
do två
xoršid sol
nok näbb
piš före
do ruz e piš för två dagar sedan
baráy e för, åt
amir pojknamn
xarid köpte
vaqt -i ke den tid som = när (-i är determinativ ändelse för det relativa ke)
zamin jord, mark
rošan ljus
xod själv, egen
dáne frö (här på svenska lämpligen plural)
rixt hällde
zad slog

nok zad *pickade, hackade* (med näbb)
xord *åt*
mahtáb *månsken*
máh *måne, månad*
kuh *berg*
setáre *stjärna*
bah bah *mmm* (om något gott), *åååh* (om något vackert)
ce ...-i! *vilket ...!*
havá *väder*
ey interjektion som påkallar ngns uppmärksamhet
xodá *gud*
mehrabán *snäll*
setáre -ha -y -at *stjärna* + plur. + buffertkons. + *din*
garmá *värme*
rošanáyí *ljus*
cist = ce ast? *vad är*
hengám e *under* (om tid)
šab *natt, kväll*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 75

arusi *bröllop, vigsel*
qorub *solnedgång, kväll*
arus *brud*
peydást < **peydá** + **ast**
názok *tunn, späd, bräcklig, ömtålig*
tur *nät*
muyaš < **mu** + **-aš**
dámád *brudgum*
ku? = **kojá?**
tuy e = **dar** / **ruy e**
šak *tvivel*
nadáram < **na-** + **dáram**
áqá *herre*
jašn *fest*
ásemánhást < **ásemán** + **-há** + **ast**
sadhá *hundratals*
mehmán *gäst*

ánhást < án + -há + ast

s. 76-79

cešme *källa*

carágáh *betesmark, vall*

quc *bagge*

cupán *herde*

qárc *svamp*

cádor *tält*

qašang *vacker*

gusfand *får*

micarad *betar*

istáde ast *har ställt sig, står*

nešaste ast *har satt sig, sitter*

žále *flicknamn*

maniže *flicknamn*

pažmorde *vissen*

bud *var*

dád *gav*

šádáb *färsk, fräsch, frisk*

šod *blev*

áfarin *bravo, duktigt*

ketábxáni *bokläsning*

xábidan *somna, sova*

xándan *sjunga*

taxt e xáb *säng*

xáhar *syster*

qabl az *före*

xáb *sömn*

mixánad *läser*

hamdigar *varandra*

cegune *hur, hurdan*

az ... movázebat konim? *tar hand om, sköter, är rädd om*

ce moqe' *vilken tid, hur dag*

mixábad *somnar*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 81-83

bázár *basar, marknad*

bazzázi *tygaffär, textilaffär*

birun *ut, ute*

ámad *kom*

párce *tyg*

goldár *blommig*

xaride bud *hade köpt*

ráh *väg*

foruŕgáh *affär, varuhus*

mi- betecknar forgående eller upprepad handling

neŕán midád *visade (fortlöpande, upprepat)*

migoft *sade (fortlöpande, upprepat)*

najjár *snickarverkstad*

najjár *snickare*

dar *dörr*

panjere *fönster*

misázad *bygger*

nánváyi *bageri*

kaffáŕi *skomakeri*

sepas *sedan*

qannádi *konditori*

resid *anlände, kom fram*

ŕirini *kakor, bakverk*

xarid *köpte*

cádor *slöja*

namáz *bön*

duxt *sydde*

taŕakkor *tack, tacksamhet*

taŕakkor kard *tackade*

doxtar *flicka, dotter*

dokkán *affär, butik*

dide *sett*

dide'i *du har sett*

báyad *skall, bör, måste*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 84-85

sedá ljud, röst

moj våg (på vatten)

áyá är det så att... (ord som inleder ja/nej-fråga)

tá ända till

konun nu

tá konun hittills

besiár mycket, väldigt

tamášáyi sevärd

sáf jämn, slät

didani sevärd

sadaf snäcka

sefid vit

parákande utspridd, utströdd

parande -gán fågel -ar

máhi fisk

riz liten, pytteliten

dorošt stor, jättestor

šekár mikonad jagar, fiskar

jánevar -án varelse -r

mánand e som, liksom

nahang val

kuse haj

arre-máhi sågfisk

hašt-pá bläckfisk

maxsus särskild, speciell, typisk

be yádat miávarad för till ditt sinne = du kommer att tänka på

šabhá ke... på kvällarna när...

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 86

s. 87-88

safar resa

delpazir härlig, underbar, fantastisk

zang ringsignal, lektion
áxar sista
xánom fru, fröken
ámuzegár lärare
porsid frågade
tábestán sommar
gozašte förra
mosáferat resa
rafte'id ni har gått, ni har åkt
ázar flicknamn
dast hand
boland hög
dast boland kard räckte upp handen
ejáze tillstånd, kan jag?
mázanderán landskapet söder om Kaspiska havet
az av
didan att se
jangal skog
kuh berg
šálizár risfält
lezzat njutning
lezzat bord njöt, hade utbyte av
havá luft, väder
dášt fanns, var
káš om ... ändå
mitavánestam jag kunde
har ce allt, varje sak
benevisam (jag skulle) skriva
beravi kommer att gå
neveštan att skriva
yád sinne, minne
migirad tar, får
yád migirad lär sig
ammá men
zamán tid
naqqáši teckning
kon gör
naqqáši kon teckna
dánešámuz elev

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 89-91

ali pojknamn

ma'asume flicknamn

bá adab väluppfostrad

pákize vårdad, ren, proper

ánhá de

hamiše alltid

digar -án annan, andra

be ... salám mikonad hälsar på ...

mixáhad vill

váred mišavad kommer in

avval först

dar mizanad knackar

estefáde användning

estefáde kardan att använda

vasáyel saker

ejáze tillåtelse

ejáze migirand ber om tillåtelse

mo'Allem lärare

dars lektion

šoru' början

šoru' mikonad börjar

guš midahad lyssnar

ba'ad az efter

xod egen

jam' mikonad samlar ihop

piš e hos, inför

hame kas alla

aziz älskad, omtyckt

hengám e under, medan

bozorgtar större, äldre, vuxen

xošhál glad

xošhál mikonad glädjer, gör glad

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 92-93

s. 94-96

mesl e som

xoršid sol

šabi en kväll (obestämd ändelse **-i**)

mahtábi människens-

negáh mikardim stod och tittade (**mi-** uttrycker pågående handling)

sorayyá flicknamn

ján själ, kära, älskade

midáni du vet

bá'es skäl, orsak, anledning

rošan ljus (adj.)

šodan att bli

zamin mark, jord

sániye sekund

fekr kardan tänka

nur ljus (subst.)

máh måne

áfarin bravo

farámuš glömska

farámuš kardan glömma

negáh blick

negáh kardan titta

porsidan fråga

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 97-99

halazun snigel

hezár -án tusen -tals

jur sort, typ, slag

kodámaš vilken av den (här: vilken av dem)

badan -i en kropp

narm mjuk

bištar e de flesta av

sadaf snäcka

már-pic skruvad (bokstavligen *orm-skruv*)

pošt rygg

-ešán deras

casbide *klistrad, fastsatt*
har vaqt *varje gång, så snart*
ehsás *känsla*
tars *rädsla*
ehsás e tars mikonad *känner sig rädd, känner rädsla*
dáxel *insida, inandöme*
dáxel e inuti
mibarad *bär, för*
árám *lugn, långsam*
harekat *rörelse*
harekat kardan *röra sig*
hengám *tid*
hengám e under, medan
sar *huvud*
birun *ute, ut*
sobh *morgon*
agar *om*
kenár e *i närheten av, vid, bredvid*
sabzehá *gräs, gröna växter, grönska*
mazra'e *gårde, åker*
qadam *steg*
qadam zadan *gå, promenera*
te'edád *antal*
vaqti *när*
asr *spår*
yá *eller*
báqi *kvar*
mimánad *stannar*
baráy e *på grund av*
hamin *just detta*
be ásáni *lätt, med lätthet*
bar gaštan *att återvända, återvändande*
peydá kardan *hitta*
duš *axel, skuldra*
cegune *hurdan, hur*
mitarsad *är rädd, blir rädd*
be kojá *vart*
e xod *egen*
juje *fågelunge, kyckling*
juje-tiqi *igelkott*

lák-pošt *sköldpadda*
mišenási *du känner (till)*
mánand e *som, på samma sätt som*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 100-101

azán *böneutrop*
dáxel *det inre*
dáxel šodan *komma in*
do'á *bön*
gereftan, pres. **migirad** *ta, få, erhålla, inhämta*
hamráh e *tillsammans med*
hoz *bassäng, reservoar*
mariz *sjuk*
masjed *moské*
nayámade: **na-** *inte, -y-* buffertkonsonant, **ámade** *kommit*
rezá *mansnamn*
salámati *hälsa*
šenidan *höra*
vozu *rituell tvätt före bön*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 102-104

s. 105

s. 106-108

morqábi *and, anka*
ábgir *damm*
garm *varm*
xošk *torr*
majbur *tvungen*

qamgin sorgsen, ledsen, bedrövad
nemitaváni du kan inte
kaláq korp, kråka
joqd ugglan
cub -i trä, pinne + indef. ändelse
jiq skrik, pip
nakonad konjunktiv (ska) inte göra
javáb svar
nadahad konjunktiv (ska) inte ge
moddat -i period, viss tid + indef.suff.
sáket tyst
mándan stanna
faryád skri(k)
paridam jag hoppade, jag flög
dahán mun
bálá uppe, upp
báznevisi återgivning, tolkning (i skrift)
báz åter, på nytt
nevis roten i **minevisad** skriver
-i substantivbildande ändelse
toxm ägg, frö

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 109-111

s. 112

s. 113-115

s. 117

qor'án *koranen*

ba'azi *vissa, några*

šáh *kung*

náme *brev*

ta'arif kardan *berätta*

xáheš *bön, begäran, vädjan*

az kasi xáheš kardan *be någon (att göra ngt)*

baráyam < **bará** *för, -y-* buffert, **-am** *mig*

bexánad < **be-** **xán** **-ad**, dvs. konj. av verbet **xándan** *läsa*

širin *söt*

ziádi < **ziád** *mycket, många, -i* ändelse för obestämd form

yád *förstånd, minne*

begiri < **be-** **gir** **-i** 2 p.sg. konj. av verbet **gereftan** *ta*

yád gereftan *lära sig*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 118-119

fasl *årstid*

páyiz *höst*

kam kam *lite i taget, sakta, efter hand, så sakterliga*

šokufe *blomma, blom, blomning, nyutslagen knopp*

noruz *nyårsdagen (21 mars enligt den persiska kalendern)*

máh *måne, månad*

pas *sedan, då*

nobat *tur; kö*

gandom *vete*

deraxtán = **deraxt** *träd, -án* pluraländelse för personer och vissa andra vanliga ord

jo *korn*

dero *skörd*

šená *simning*

hálá *nu*

zard *gul*

mirizad *faller av*

mehr *kärlek, tillgivenhet; solårets 7:e månad (september/oktober)*

áxarin *sista*
sarmá *kyla*

sál e šamsi e iráni *det iranska solåret*

bahár *vår*

1. **farvardin** = 21 mars - 20 april
2. **ordibehešt** = 21 april - 21 maj
3. **xordád** = 22 maj - 21 juni

tábestán *sommar*

4. **tir** = 22 juni - 22 juli
5. **mordád** = 23 juli - 22 augusti
6. **šahrivar** = 23 augusti - 22 september

páyiz *höst*

7. **mehr** = 23 september - 22 oktober
8. **ábán** = 23 oktober - 21 november
9. **ázar** = 22 november - 21 december

zemestán *vinter*

10. **dey** = 21 december - 20 januari
11. **bahman** = 21 januari - 19 februari
12. **esfand** = 20 februari - 20 mars

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 120

mihan *hemland, fädernesland*

kešvar *land*

iráni *iranier, iransk*

e mást här sammandragning av **e má** *vår* + **ast** *är*

kuhestán *bergsområde*

dašt *stäpp, slätt*

já *plats, ställe*

[Dolores glosövningar till denna lektion](#)

s. 121

s. 122